

»Tak Himmels Gud; thi hans miskundhed varer evindeligt!« (Salme 136,26)

Den første kærlighed

Disciplene havde engang glemt at tage brød med. De risikerede således at komme i en situation, hvor de ikke havde noget at spise.

Jesus havde sagt til dem: »Se til, at I tager jer i vare for farisæernes og saddukæernes surdej« – men de havde ikke forstået, hvad han mente.

De havde slet ikke forstået, at mangel på brød ikke bringer Guds børn i nogen fare. Farisæernes surdej er en langt alvorligere fare. Jesus siger: »Se til, at I tager jer i vare for den surdej,« han nøjes ikke med at sige: »Tag jer i vare for den.«

Har vi gjort det? (Matt. 16,5-12).

Guds retfærdighed

Når en farisæer takker Gud for frelsen, er der i hans taksigelse tillige en overbevisning om, at han ikke behøver at slå sig for brystet som »denne tolder« (se Luk. 18,9-14). Han stoler på sig selv og ringeagter toldereren.

Det er for enhver farisæer en urimelig tanke, at toldereren går retfærdiggjort hjem i modsætning til ham.

Denne surdej må vi se til ikke får plads hos os. Den nedbryder troen og kærligheden. Ingen af os er i sig selv mere retfærdig end nogen anden. Ingen af os er blevet frelst, fordi han var en mindre synder end nogen anden.

Guds retfærdighed skænkes enhver, der tror på Jesus, men ikke nogen, der mere eller mindre eller i mindste måde stoler på sig selv og mener, at hans helhjertethed, alvor eller anstrengelser var grunden til, at Gud frelste ham.

Se nøje til, at tanken på fortjeneste ikke sniger sig ind i dit hjerte, når du sammenligner dig med skøger og toldere. Den tager din første kærlighed bort og giver plads for ringeagt og selvovervurdering. Sig hellere: »Der går jeg, hvis Gud havde overladt mig til mig selv.« Jeg kan være ængstelig for, at vi har bevaret evnen til at forarges, men mistet evnen til at blive dem, vi forarges over, til virkelig hjælp, fordi vi har mistet den første kærlighed, den første iver, den første glød. Mange af os har mere grund til at græde over sig selv end til at forarges over andre i en vis selvretfærdighed.

Guds hellighed

Farisæere udskiller sig fra syndere i bevidstheden om, at den slags mennesker bør man ikke have med at gøre.

Guds hellighed er modsat. Derfor plejede alle toldere og syndere at holde sig

nær til Jesus og høre ham (Luk. 15,1). Jesus var udskilt fra dem i den forstand, at han ikke gjorde synd, ej heller godkendte den, men at der aldrig udgik nogen fordømmende ånd fra ham. Han var kommet for at frelse syndere – ikke for at frelse retfærdige.

Den farisæiske surdej støder syndere bort, hvor helligt farisæerne end gestalter sig, men Jesu hellighed drager syndere.

Den hellighed, der ikke er gennemtrængt af den første kærlighed, er falsk. Der udgår ikke nogen spontan godhed fra den. Den er selvsk og ufri, indkroget i sig selv, som Luther siger. Den er uevangelisk og består ofte i overholdelsen af foreskrevne regler om, hvad der er rigtigt.

Kærlighedens motiv er at blive til frelse for de urigtige, synderne, tolderne, skøgerne – den vil hellere ofres for dem, end at de skal gå fortabt.

Kærligheden er opfyldelsen af loven og således den sande hellighed. Men i farisæernes øjne overtrådte Jesus sabbatsbudet, da han helbredte de syge på en sabbat. Ser vi til, at vi tager os i agt for den farisæiske kærlighedsløse hellighed?

Guds sandhed

Vor Herre Jesus sagde: »Jeg er ... sandheden ... « (Johs. 14,6). At være sandheden er at sige den og at gøre den. Den fuldkomne overensstemmelse imellem ord og gerning præger sandheden.

Om farisæerne og de skriftkloge sagde Herren disse forfærdelige ord: »På Moses' stol har de skriftkloge og farisæerne taget sæde. Alt, hvad de siger, skal I derfor gøre og overholde; men deres gerninger skal I ikke rette jer efter, thi de siger det nok, men gør det ikke« (Matt. 23,3).

At sige sandheden, men ikke gøre den, afslører et spaltet menneske, præget af uoverensstemmelse imellem ord og gerning. Jeg glemmer ikke mit første besøg på Færøerne. Jeg blev på flyvepladsen modtaget af Petur Haberg, som blev min nære ven. Da vi kørte fra flyvepladsen, sagde han pludselig: »Ved du, hvad vi kalder vejskiltene der ved vejen? Vi kalder dem for præster, thi de viser vejen, men går den ikke!« Da vi alle er præster for Gud, da lad os tænke nærmere over disse færøske ord.

Grundteksten er endnu alvorligere: »De siger det nok og gør det ikke.« De siger det nok og gør det som en følge heraf ikke! Er farisæisme og skriftklogskab virkelig så fordærvet?

Lad os betragte en farisæer og skrift-

klog som Saul fra Tarsus! Han ville vi nok alle kalde for helhjertet, sanddru og fuldkommen efter lovbogstaven.

Var der ikke en særlig overensstemmelse imellem ord og gerning i hans liv? Kan man sige om ham, at han sagde det rigtige og gjorde det som følge heraf ikke? Ja!

Han sagde, at han elskede Gud af hele sit hjerte og elskede ham ikke, men hadede ham. Han sagde også, at han elskede sandheden og gjorde den derfor ikke.

Han hadede Jesus. Han hadede sandheden. Han ville sandheden til livs. Men han var sig det ikke bevidst. Han var nidkær, ikke for sandheden, som han hævdede, men for løgnen. Farisæeren giver imidlertid ikke op, men siger: »Det er rigtigt, at Saul fra Tarsus tog grundigt fejl, men Gud så alligevel til hans hjertes nidkærhed og hans vilje til at ofre alt for Guds sag – derfor forbarmede Gud sig over ham og gjorde ham til sin apostel!«

Efter enhver farisæers opfattelse er frelsen rede til enhver, som vil, enhver, som anstrenger sig, og den overbevisning kan ingen farisæer af sig selv komme bort fra. Derfor har han altid noget at rose sig af.

Ingen farisæer ved, at han er en træl-bunden synder, og at hele hans væsen er gennemsyret af en åndelig surdej. Han er sig ikke bevidst, at han vil noget andet end sandheden.

Saul blev frelst, ikke fordi han ville det eller havde anstrengt sig derfor, men kun fordi Gud viste ham barmhjertighed ufortjent og uforskyldt (Rom. 9,15-18). Lad os, inden vi går videre, syngte vers 3 af Brorsons herlige salme: Guds igenfødte, ny-levende sjæle:

Når vi betænker, hvad Faderen tænkte, da Han begyndte at drage os ud, da Han os livet i Midleren skænkede, smykked os faldne til Frelserens brud, at Han os elskte, os onde, så såre, må vi hensmelte i kærligheds tåre!
Halleluja, halleluja!

Just sådan blev Paulus' liv og tjeneste – altid en kærlighed, der aldrig blev gammel – ofte tårer – altid rede til at være alt for alle – altid fattig og dog rig – derfor i stand til at skrive 1. Kor. 13 og selv gøre kærlighedens gerninger.

Der blev ikke det mindste af den farisæiske surdej tilbage i den tidligere farisæers liv. Hvad var det, der drev den ud og bevarede ham fra at give den nogen

plads i sit liv og sin tjeneste? Det var bevidstheden om hans egen ondskab og Guds kærlighed til ham på trods af al hans farisæisme, selvretfærdighed, dømmesyge og djævelske ondskab.

Guds kærlighed blev ham aldrig en selvfølge. Den holdt ham fri af den farisæiske surdej. Den gjorde ham også mere og mere lig Ham, der havde elsket ham sådan, at han gav sin elskede Søn hen for ham. Hans hellighed var ikke en præstation fra hans side, men Guds uforskyldte gave. Når Paulus var streng, thi det er kærligheden også, da var det aldrig i egen interesse, men for sandhedens og kærlighedens skyld. Han kunne sige: »Bliv mine efterfølgere, som jeg igen er Kristi efterfølger« (1. Kor. 11, 1), men han var ikke et dydsmønster eller en perfektionist, thi han søgte hverken beundring eller proslut, men Guds ære. Han var alt for alle, hvilket udsatte ham for de principfastes og konsekventes kritik, thi hvordan kan man det ene øjeblik være jøderne en jøde og i næste øjeblik være grækerne en græker – ja, hvordan kan man forkaste omskærelsen og selv omskære Timoteus (Ap. G 16,1-3). Han levede og virkede i en uafbrudt fornyelse af sit liv og sin overflod af liv. Ingen af os kan sammenligne sig med ham uden at falde igennem ved sammenligningen, men enhver af os kan dagligt tage ved lære af ham, f. eks. ved hver dag at læse 1. Kor. 13.

Da tager vi os i vare for selvretfærdigheden, den loviske hellighed, den kærlighedsløse forargelse, dømmesygen og ethvert udslag af farisæernes surdej. Da er det gamle forbi. Noget nyt er virkelig blevet til. Da præger det underfulde os, og

det er først og fremmest kærligheden ovenfra.

Til sidst

Inden vi slutter, bør vi lægge mærke til, at farisæismen kulminerer i tiden, umiddelbart inden Herrens komme i kraft og megen herlighed. Der er en åndelig forbindelse imellem Herrens syvfoldige veråb over farisæerne i Matt. 23 og hans tale i kap. 24, hvor han besvarer disciplenes spørgsmål om, hvad der er tegnet på hans komme og tidsalderens ende.

Falskhed er farisæismens væsen. Og denne falskhed vil i endens tid manifestere sig i mange falske profeter og falske Messiaser (24,11 og 24). De vil føre mange vild (vers 11).

De vil være i stand til at gøre store tegn og undere (vers 24). Er det en bekræftelse på, at Gud er med dem, og at de altså er ægte profeter? Det tror de selv (Matt. 7,22), og de får mange til at tro det.

Ikke underligt, at det første, Herren sagde som svar på disciplenes spørgsmål om, hvad der er tegnet på hans komme og tidsalderens ende var: »Se til, at ingen fører jer vild« (Matt. 24,4 – i 16,6 sagde han: »Se til, at I tager jer i agt for farisæernes surdej!«)

De falske profeter og falske Messiaser er gennemsyrede af farisæernes og de skriftkloges surdej. De siger, at de tjener Herren og gør det ikke. De lever og virker i et selvbedrag (Matt. 7,22), og de bedrager mange, så de lytter til dem, betages af deres store tegn og undere, thi de bedragerer selv gennemsyret af farisæismens surdej. Kærligheden er nemlig blevet kold hos de fleste (24,12).

Dog, Herrens udvalgte er det ikke mu-

ligt for de falske profeter og Messiaser at føre vild. De ser til, at farisæernes surdej ikke kommer ind i deres hjerte. De ved, at de er blevet frelst, ikke fordi de ville det eller anstrengte sig, men fordi Herren ville det og udvalgte dem, før verdens grundvold blev lagt. Han udvalgte dem, ikke fordi de var betydningsfulde, men fordi de intet var (1. Kor. 1,26-29).

At Han elskede dem og elsker dem, så Han ofrede Jesus for deres skyld, bliver dem aldrig en kendsgerning, som de godt ved besked om. Det forbliver derimod underet over alle undere. Derfor bliver kærligheden ikke kold hos dem.

Om dem siger Herren (bemærk, at han anvender *ental*): »Men den, som holder ud indtil enden (målet), han skal frelses.« Den, hos hvem kærligheden ikke er blevet kold, holder ud indtil enden, thi kærligheden udholder alt (1. Kor. 13,7).

Lad os nu svare på dette spørgsmål: »Bliver han frelst, fordi han ved sin udholdenhed har fortjent det?« Vort svar vil afsløre, om den farisæiske surdej endnu findes hos os.

Er der nogen frelse, der er fortjent?

Nej, han, der holder ud indtil enden, føler, at det også var af nåde, han gjorde det: »Nåde, at Han fandt mig, nåde, at Han vandt mig, nåde, at Han bar mig hjem til sig« – og nåde, at Hans guddommelige, ufattelige kærlighed gjorde, at jeg holdt ud indtil enden og målet! Det giver os befrielsen fra al lovisk frygt for, om vi nu også vil holde ud, og styrker os i den ufarisæiske tro og tillid til HAM, vor Frelser og vor Gud. Trofast er Han, der kalder os, Han vil også gøre det! Brødre, bed for os (mig)! (1. Tess. 5,24 og 25).

Guds mangfoldige gaver

Jeg har lige rejst mig fra morgenbordet. Det talte til mig om Guds underfulde gaver. Der var mælk, ost, smør, marmelade, brød og blomster på bordet – altsammen gaver fra Gud igennem skaberværket. Alle disse gaver forudsætter, at Gud har ladet regnen og solen gøre deres uundværlige gerning for markernes grøde, høsten og græsset, som køerne er afhængige af, og uden dem havde vi hverken mælk, smør eller ost.

Således besvarer Gud den bøn, Han selv lagde os på hjerte: »Giv os hver dag vort daglige brød.« Det siger vi Ham tak for af hele vort hjerte.

Menigheden og skabningen

Som Guds børn er vi i stand til at se, at naturen er underfuld. Vi er ikke hævet

over den, men siger med Brorson: »Det mindste, Han har gjort, er stort og kan Hans magt bevise.«

I øjeblikket har en vidunderlig lille sommerfugl sat sig på mit skrivebord. Dens historie er kort: larve, puppe, sommerfugl – men underfuld!

Er der noget skabt, der ikke er forunderligt? Men så spørger vi: Er Guds undere ikke »større« end det naturlige? Hans undere bryder jo det naturliges forløb.

Lad os vende tilbage til morgenbordet. Hvis Gud lod en hungersnød ramme vort land, men forsørgede os, som han i sin tid forsørgede profeten Elias ved bækken Kerit, hvor ravnene bragte ham brød og kød morgen og aften (1. Kong. 17, 1-6), var det så »større« end det naturlige?

Det kan jeg ikke se. Hvis det var stør-

re, da burde vi søge det, men det gør vi ikke. Det mindste, Gud har gjort, er lige så stort og kan lige så vel Hans magt bevise.

Jesu ord i Mark. 11,23-24 forekommer os imidlertid så stærke, at der ikke bør herske tvivl om, at den, der siger til dette bjerg: »Løft dig op og styrk dig i havet«, og som ikke tvivler i sit hjerte, men tror, at det, han siger, vil ske, for ham sker det. Derfor siger Jeg jer: Alt, hvad I beder og bønfaller om, tro, at I har fået det, så får I det.«

Har Herren med disse ord givet menigheden en ubegrænset magt til at gøre undere, som i manges øjne er »større« end det naturlige? For det første, er der ikke udelukkende tale om undere i denne bøn. Hvorledes bjerget skal falde i havet, siger

den, der beder herom, intet. Han overlader det til Gud, på hvilken måde det skal ske. Det kan være ved et under. Det kan også være ved et jordskælv. Og det kan være gennem et vejarbejde.

For det andet må vi huske, at troen er ikke en af Gud uafhængig egenvilje og egen magt. Vor Herre Jesus kunne slet intet gøre, uden hvad Han så Faderen gøre. Det samme gjorde også Han. Og vi?

Der er forskellige mål af tro; ingen kan svinge sig op over det mål af tro, han har fået. Men har han troen, da får han mere af den, thi den, som har, ham skal der gives. Derfor sker det undertiden, at en beskeden og ydmyg kristen får et mål af tro, der sætter ham i stand til i en konkret situation at bede om og at få, f. eks.

Helbredelse

Vor Frelser helbredte alle, der kom til ham med deres sygdomme – men Han sagde også, at »der var mange spedalske på profeten Elisas tid, og ingen af dem blev rensset, men det blev syrerer Na'aman« (Luk. 4,27). Disse undere ophævede det naturlige sygdomsforløb og var tegn på, hvem Han er.

Hvordan i dag? Bør Guds børn afskrive de naturlige lægemidler og udelukke de stole på, at Gud vil gribe ind med fuld lægedom? Det er der i praksis ingen, der gør, thi enhver syg drikker vand og spiser, så godt han formår. Det giver styrke til det syge legeme. Og det er jo ganske naturligt.

Ordsprogenes bog anbefaler honning (24,13) og apostelen Paulus lidt vin for Timoteus' mave og hans hyppige svagheder (1. Tim. 5,23), og han går strengt i rette med dem, der hævder, at opstan-

delsen allerede har fundet sted. De er kommet bort fra sandheden, og de nedbryder troen hos nogle (2. Tim. 2,16-18). Sandheden er ikke, at herlighedsriget, hvor der ikke er sygdom af nogen art, er begyndt. Det nedbryder troen hos dem, der lytter til så »mægtigt et evangelium«, thi de oplever gang på gang, at hvor meget de end »tror« dette og »står fast på« det, bliver deres sygdomme dog ikke helbredt.

Hvad med Jakobs ord i hans brev, kap. 5,14-18? Gives der os her et ubetinget løfte om helbredelse, når man følger anvisningen i disse vers?

De udgør kun en lille del af Jakobs brev og bør derfor læses i sammenhæng med hele brevet, bl. a. hans ord i 4,14: »I kender jo ikke dagen i morgen. Hvordan er jeres liv? I er jo en damp, som ses en liden stund og så forsvinder. I skulle hellere sige: *Hvis Herren vil, så skal vi leve...*« Se også 4,7 samt 1,2-4. Læs vi ordene i 5,14-18 i denne sammenhæng, da forstår vi, at troens bøn kun skænkes de ældste, hvis det er Herrens vilje at helbrede den syge. Troen er heller ikke her en egenmægtig vilje, som Gud må underlægge sig.

Jakob slutter med at sige: »hvis der er nogen iblandt jer, der er *faret vild fra sandheden*«. Det er i følge Paulus dem, der hævder, at opstandelsen allerede har fundet sted (2. Tim. 2,16-18). Herligheden uden sygdom og nød er altså begyndt! Men sådan er det, som sagt ikke. Vi bør ikke salve nogen i en anspændt atmosfære, hvor vi ikke vover at sige: »Ske Din vilje!« af frygt for, at det skulle være et udtryk for manglende tro og tros-overbevisning.

Vi bør ikke sige til den syge: »Nu er

du helbredt!« hvis han ikke er det, og fortsætte med at sige: »Du skal tro det og stå fast på det!« Det er at lægge en tung byrde på ham. Men sandt er det, at en retfærdig mands bøn formår meget. Profeten Elias er et eksempel herpå. Han sagde til kong Akab, der havde ægtet Jesabel og krænket Israels Gud værre end de foregående konger: »Så sandt HERREN, Israels Gud lever, for hvis åsyn jeg står, i de kommende år skal der ikke falde dug eller regn uden på mit udtrykkelige bud« (1. Kong. 17,1).

Disse ord overvælder os, thi en sådan trosstyrke er helt enestående. Det var imidlertid ikke ud af sig selv og på eget initiativ, han bad således, men fordi det udtrykkeligt stod skrevet i Guds ord, at sådan ville Gud straffe afgudsdyrkelsen: »Jeg vil bryde jeres hovmodige trods, jeg vil gøre eders himmel som jern og eders jord som kobber« (3. Mos. 26,18-19).

Elias stod for HERRENS åsyn og *hørte disse ord* – derfor kunne han tale og bede i troens fulde forvisning. Da regnen atter kom, skete det også på Herrens ord (1. Kong. 18, 1).

Må vi lære at stå for Herrens ansigt og lytte til Ham! Må vor tro ikke være ord, men kraft! Vi længes efter fornyelse, så det naturlige er glansfuldt og underfuldt i vort dagligliv, og det guddommeligt overnaturlige får sin rette plads iblandt os, så der ingen plads bliver til det unaturlige.

Lad os synge Grundtvigs herlige vers:

Føden og klæden nok du får af Ham i morgen som i går, og når Hans sol for dig går ned, arver du al Hans herlighed, o Gud ske lov!

Han, som steg ned fra Himmelen

Julebudskabet samler sig om Ham, der af kærlighed til os faldne og fortabte mennesker steg ned fra en ubeskrivelig herlighed til denne verdens jammerdal, »hvor man dig intet andet bød end stald og krybbe, kors og død«

At stige ned

At ydmyge sig ved vi alle lidt om og har alle svært ved. Vor Frelser selvydmygelse forbliver ufattelig for os. Han var i Guddomsskikkelse i en herlighed, der overgår al forstand og derfor siger os så lidt. Han var Gud lig, ikke i et djævelsk forsøg på at blive Guds ligemand eller overmand, men fordi han var den anden person i Guddommen, Guds søn.

Denne guddommelige herlighed gav han afkald på og iførte sig tjenerskikkelse

og blev mennesker lig i eet og alt.

Julen er gådefuld i sin hellige glæde, thi hvem fatter, at den evige, der er uden begyndelse, får en begyndelse som et nyfødt hjælpeløst spædbarn i Marias arme. Han, der havde skabt alt, er her en lille nyskabning.

Paulus understreger, at Han tømte sig selv, og at han ydmygede sig selv. Den guddommelige ydmyghed er frivillig, af kærlighed, ikke påtvunget i mindste grad.

Ydmygelsens vej i lydighed indtil døden på et kors er vejen til den højeste ophøjelse og til at få navnet over alle navne. Ethvert knæ i Himmelen og på jorden og under jorden skal bøje sig for ham, og enhver tunge skal til Gud Faders ære bekendende: »Jesus Kristus er Herre!«

I sin samtale med Nikodemus siger

Jesus ikke blot, at ydmygelsen er vejen til ophøjelsen, men at den er selve ophøjelsen. Efter i Johs. 3,13 at have vidnet om Ham, der steg ned fra Himmelen, siger han i næste vers »Og ligesom Moses op-højede slangen i ørkenen, sådan må Menneskesønnen ophøjes.«

På korset blev vor Frelser gjort til synd – bar al vor skam og ondskab og led fortabelsens pine – ingen af os kan sætte sig ind i hans lidelser for vor skyld – sådan er hans ophøjelse, thi her bliver satan besejret, døden overvundet, synden sonet og bortskaffet, evigt liv vundet til enhver, der tror ham. Guds tanker om ophøjelse er himmelhøjt over vore. Ingen kunne se og forstå andet, end at denne korsfæstede mand var berøvet al ophøjelse og gjort til skændsel og skam, udstillet for verdens

øjne som en falsk profet.

At stige ned, som vi opfatter det

»Stig ned fra korset, så vil vi tro dig!« Det sagde de til ham, og mon ikke vi ville have sagt det samme?

Lad os betragte dette nærmere:

1. Jesus kunne nåsommelst stige ned fra korset. Han kunne tilkalde legioner af engle, og han kunne med et eneste ord gøre sig fri af nagler og kors. Er det ikke den rene dårskab ikke at gøre det, når man har magt dertil? Jo, korset er Guds dårskab – og den er viisere end menneskene. Her er noget at være stille for.

2. Hvad var der sket, hvis Jesus havde gjort, hvad han havde magt til? En enorm

begejstring, en jubel og en overfladisk Guds frygt havde ombølget ham, og de havde alle hyldet ham som Israels Messias.

3. Han så da i deres øjne ud som triumfatoren, men da havde satan vundet en afgørende sejr, thi frelsen af fortabte mennesker var gået tabt.

Jesus sagde til Nikodernus: »...sådan *må* Menneskesønnen ophøjes,« og dette *må* gentager han, da Judas var kommet for at arrestere ham, og Peter havde hugget øret af ypperstepræstens tjener: »Mener du, at jeg ikke kan bede min Fader, så han med det samme sender mig mere end tolv legioner engle? Men hvordan skulle så de skriftord gå i opfyldelse, der siger, at således *må* det ske« (Matt. 26,54).

Dette *må* kendte Jesus fra sin barndom

og sagde derfor til sine bekymrede forældre, der havde søgt efter ham: »Vidste I ikke, at jeg altid *må* være i det, som er min Faders?« (Luk. 2,46, grundteksten).

Gud er kærlighed. I dette *må* er hele hans kærligheds- og frelsesvilje sammenfattet. Jesus sagde: »...for at verden skal kende, at jeg elsker Faderen og gør således, som Han har befalet mig, så stå nu op og lad os gå herfra« (Johs. 14,31), og så gik han til Getsemane, Gabbata og Golgata i kærlig lydighed imod Faderen. Han vidste, at Hans befaling er evigt liv (Johs. 12,50). Ved Adams ulydighed kom vi til at stå som ulydige, men ved den enes, Jesu Kristi lydighed, står vi nu som retfærdige (Rom. 5,19).

Lad os ved juletid tænke på, hvad vi har budt ham, og hvad han har budt os.